

Det bor 80 miljoner människor i Etiopien, miljontals som lever under existensminimum. Men här – just när M är på besök – vågar några drömma. Deras möjlighet kommer via de små, små lånen, mikrokrediterna.

Här vänds förtvivlan till hopp

Utbetalningsdag av mikrolån i norra Etiopien! En glädjens dag. M-magasin fick vara med och såg hur en liten peng kan göra stor förändring. Vår M-krona satsas i Etiopien, i projekt som Unicef och vi väljer ut. Som köpare av M är också du med. Så känn dig delaktig i deras glädje.

Av Amelia Adamo Foto Håkan Elofsson

M

**VAR MED
OCH
HJÄLP**

Varje gång du köper M-magasin går en krona till Unicef och Etiopiens barn. I år får vi ihop cirka en miljon kronor och fortsätter att stödja våra projekt där.
– Jag längtar redan nu till nästa resa till Etiopien, säger Amelia Adamo.

Den lilla föräldralösa pojken går upp på podiet, ser hur farfar sätter ett fingeravtryck och får nyckeln till framtiden – pengarna – av nunnan.

”Grunden är att stödja familjer som tar hand om föräldralösa barn, vars föräldrar dött, oftast i aids, eller är försvunna”

● Att komma från sin välordnade tillvaro med alltför mycket mat och skämmiga välfärdsproblem och dimpa ner mitt i akut fattigdom är en plåga. Men det finns ljuspunkter. Som det nya sättet att försöka häva den kroniska fattigdomen: genom mikrokrediter. Vårt möte med tigrayfolket i norra Etiopien, som blivit utvalda till att bli låntagare, kändes mycket hoppgivande.

Projektet Adonay är en gräsrotsrörelse som startades av munkar och nunnor från Asira Metira kloster. De inte bara ägnade sig åt andlighet utan också åt att hjälpa byns befolkning. Deras hårda och idoga arbete blev till ett mikrokreditsprojekt som Unicef stöder. Grunden är att stödja familjer som tar hand om

föräldralösa barn, vars föräldrar dött, oftast i aids, eller är försvunna. De mest utsatta väljs ut av dem som känner till familjerna i byn. Området vi reste till är stenigt, kargt och med gott om getter. Det stora problemet är torra och alldeles för små odlingsplättar. På plats i byn Atsbi fanns, förutom jag, M:s Lena Tallberg, fotografen Håkan Elofsson och Unicefs team för att se hur det går till när livet kan få en ny vändning.

Gravallvarliga satt de utvalda byborna och väntade på att bli uppropade och få låna cirka 1 000 etiopiska birr (en birr är knappt en svensk krona) per hushåll för att starta ett nytt liv. Förhoppningsvis ett bättre liv. Ett mindre hungrigt liv.

De hundratals utvalda bland byns 4 000 invånare satt tätt och trångt i en stor samlingslokal. De omhändertagna barnen som var med var tagna av stundens allvar, och det var dödyst i salen. Vi var långt ifrån stojiga svenska barn som inte kan sitta still mer än max en kvart. Här satt de i timmar med sin farmor, moster, morfar eller vilken släkting som blivit kallad för att de blivit en så kallad ”extended family”. Ett villkor för att få lån är att barnen – oavsett kön – ska gå i skolan.

En efter en kom de föräldralösa barnen upp med sina släktingar som berättade hur de hade tänkt investera pengarna, till exempel köpa getter för uppfödning, korgmakeri, sälja varor på marknaden

Hirutesilasje Giorgis, den fantastiska nunnan, själv föräldralös, var den som satte igång hjälpverksamheten.

”Ett villkor för att få ett lån är att barnen – oavsett kön – ska gå i skolan”

– Jag är utvald. Jag ska få chansen att få gå i skola!

Bara i byn Atsbi finns 9 000 föräldralösa.

Vill du låna ut pengar?

Mikrolån ett hett ämne i biståndspolitik. På kiva.org kan man låna ut pengar till fattiga entreprenörer runtom i världen. Kiva berättar att 573 000 långgivare hittills har lånat ut 100 miljoner dollar till 239 000 entreprenörer i 50 länder, mestadels kvinnor, och att 97 procent av alla lån betalas tillbaka i tid.

eller sälja tjänster. På podiet i salen satt byrådet som antecknade varje familjs namn och delade ut de hett efterlängtda pengarna. Pengar som ska börja betalas tillbaka efter ett halvår med 10–20 birr i månaden och vara färdigbetalda efter två år.

Mikrokrediten är avgörande, själva startskottet som gör att utsatta människor kan komma igång. Erfarenheter från andra mycket fattiga områden har visat att detta är en framkomlig väg. Att ta ett mikrolån fungerar för de allra flesta. Men ibland går det inte. Misslyckade skördar, regn vid fel tillfällen och andra katastrofer omkullkastar de bästa ambitioner.

– Hur gör ni då? frågar jag Unicefs utsände Doug Webb.

– Ibland får vi efterskänka lånet eller delar av det. Men vi försöker att i möjligaste mån hjälpa dem att komma igång igen.

Jag pratar med en morfar, 55 år (ser ut som 75), som tar hand om sitt barnbarn. Hans dotter, barnets mamma, dog i aids för två år sedan. Flickan är åtta år, och själv har han fortfarande fem barn hemma, varav två är utvecklingsstörda. Han försörjer sin familj på sitt jordbruk, men det räcker inte. Han är analfabet precis som resten av familjen. Men det ska bli annorlunda med flickan!

– Kommittén har valt ut mig. Jag ska köpa fler getter. Mitt barnbarn ska få gå i skolan, hon har lätt för att fatta, säger morfar och lilla Gebyemons Tekle börjar gråta av spänningen av att bli utvald och fotograferad.

– Jag är så stolt, fortsätter han. Det här ger oss hopp om hennes framtid, hon har ju ingen mamma eller pappa. Vi är jättegglada. Och skriv att hon är duktig också, säger morfar allvarligt.

Bredvid står en kvinna som berättar att hon är änka på 39 år och har sex barn och kan försörja dem nu. Hennes pengar räckte till fyra getter. Nu är de elva, och hon ska snart till marknaden och sälja dem. Hon tillhörde dem som blev utvalda året innan.

Ledarnunnan Hirutesilasie Giorgis är själv en föräldralös flicka. Hon har stora vita tänder och fantastiska ögon och är som besatt av att försöka vända byns fattiga utveckling. Hos henne och de andra bröderna och systrarna i klostret bor ett trettiotal barn. Det är de barn ingen vill ha – traumatiserade, döva, sjuka, hivpositiva barn. Alla som har skolåldern inne är i klassrummen, de andra leker på går-

den. Här får de mat och sovplats och lär sig väva, sy, odla grönsaker, ta hand om djur, hygien och annat som kan leda till försörjning och ett bättre liv. Klostret har ett antal mopeder som gör att munkarna snabbt kan nå ut till de steniga byarna på de höga höjderna med hjälp.

Man räknar med att sju miljoner människor är kroniskt undernärda i Etiopien. Cirka 374 000 barn under fem år dör varje år, mestadels på grund av undernäring. Och denna hopplösa kretsång förstärks av att man räknar med att nästan en halv miljon gravida och ammande kvinnor själva är gravt undernärda, vilket leder till låg födelsevikt på bebisarna – en dålig start till ett liv med knappa resurser.

Mitt i allt det grå lyser ledarnunnan knallgula utstyrsel. Kvinnorna här har alla annars samma frisyra, samma grå kläder, lika grå som den steniga naturen

”I dag är det färg och fest i klostret för att vi, de långväga viktiga människorna, kommer”

de bor i. Men i dag är det färg och fest i klostret för att vi, de långväga viktiga människorna, kommer. Det blev en glädjens dag för alla inblandade. Hirutesilasie är ivrig att berätta för Unicefs utsända hur de använder de pengar de får och hur bra det faktiskt går. Hur självkänslan i byn har ökat, hur fantastiskt det är att slippa tigga och låna hos grannen. Hur sjukdomarna minskat på grund av hygien och de nya hälsocentralerna. Hur många barn som går i skolan. Punkt för punkt läser hon upp så att vi ska förstå hur allvarligt hon tar sin uppgift.

Detta stackars land med sitt vackra och tappra folk, Etiopien, har nu åter drabbats av svält på grund av regn vid fel tillfällen som gör att skördar ruttar eller över huvud taget inte gro. Inte nog med att de har en regering som inte underlättar livet för sina medborgare – de har också vädret, klimatförändringarna, emot sig.

Här uppe i norra Etiopien ligger grannlandet Eritrea, ett land som Etiopien varit i krig med i många år, och därför är

Före detta sexarbeterskan Kiddan Mussie försörjer sig och dottern på te. Hon fick låna pengar till kittel, glas och te.

området nedlusat av soldater och följaktligen också sexarbeterskor. Också där finns det lokala organisationer som Unicef jobbar med för att i första hand hjälpa kvinnor och barn.

– Min dotter kan nu gå i skolan och jag säljer te och öl, berättar den före detta sexarbeterskan Kidan Mussie.

Hon tvingades in i prostitution när maken försvann och hon ensam skulle försörja sig och dottern. Till hennes lilla

lerhus kom männen om nätterna, de var oftast fulla och flickan fick sitta utanför huset och vänta tills mamma och kunden var klara.

Men så en dag stod mamman inte ut och slog en kund medvetlös i huvudet.

– Han var full, kräktes på mig, slog mig och betalade inte ens.

Det blev fängelse – och hennes räddning. För där fanns en kvinna som hjälpte henne och dottern till ett bättre liv via mikrokrediter. Hon fick låna för att köpa te och öl.

Och ruljansen fungerar. När vi kommer på besök visar hon sitt lilla hus med sängen där hon och dottern numera sover ostörda. Hon visar dotterns fina skoluniform och böckerna. Hon är stolt och berättar att dottern vill bli läkare. Hon är också accepterad i byn – alla har erfarenhet av att inte ha några pengar alls.

– De vet att jag har haft ett dåligt liv, men här är det många som blir barflickor och sexarbetare. Och nu har det gått tio månader sedan jag slutade med det livet. Och varje dag har varit som en present. ●